

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 18 Μαΐου 2004 (19.05)
(OR. en)**

9600/04

LIMITE

**EDUC 118
SOC 253**

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της : Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου

προς : το Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ. : 9175/04 EDUC 101 SOC 220

Θέμα : Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου όσον αφορά κοινές ευρωπαϊκές αρχές για τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπείες το προαναφερόμενο σχέδιο συμπερασμάτων όπως προέκυψε από τη συζήτηση στην Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων στις 14 Μαΐου 2004. Κατά το τέλος της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι, εκτός από την επιφύλαξη κοινοβουλευτικής εξέτασης της ΔΑ, υπήρχε ομόφωνη συμφωνία όσον αφορά το προαναφερόμενο κείμενο.

Σε περίπτωση επιβεβαίωσης της συμφωνίας αυτής, το Συμβούλιο και οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου, μπορούν να εγκρίνουν τα συμπεράσματα.

Σχέδιο συμπερασμάτων
του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που
συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου όσον αφορά κοινές ευρωπαϊκές αρχές
για τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ
ΜΕΛΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

Γνωρίζοντας ότι

Στα πλαίσια της αρχής της δια βίου μάθησης, ο προσδιορισμός και η επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης έχει ως στόχο να προβάλλεται και να αποτιμάται το πλήρες φάσμα προσόντων και ικανοτήτων ενός ατόμου, ασχέτως του τόπου ή του τρόπου με τον οποίον αποκτήθηκαν. Ο προσδιορισμός και η επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης πραγματοποιείται εντός και εκτός των πλαισίων της επίσημης εκπαίδευσης και κατάρτισης, στον τόπο εργασίας και εντός της κοινωνίας των πολιτών.

Ο προσδιορισμός και η επικύρωση συνιστούν βασικά μέσα για να καταστεί δυνατή η μεταφορά και η έγκριση όλων των μαθησιακών αποτελεσμάτων στα κατ'ιδίαν περιβάλλοντα. Με τον προσδιορισμό καταγράφονται και προβάλλονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του ατόμου. Δεν οδηγούν σε επίσημο πιστοποιητικό ή δίπλωμα, αλλά μπορούν να παράσχουν τη βάση για την επίσημη αναγνώριση. Η επικύρωση βασίζεται στην αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων του ατόμου και μπορεί να οδηγήσει σε πιστοποιητικό ή δίπλωμα ¹.

Η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η απασχολησιμότητα αναγνωρίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, το Μάρτιο του 2000, ως αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών για την επίτευξη του στρατηγικού στόχου να καταστεί η Ευρώπη η πλέον δυναμική κοινωνία της γνώσης ανά την υφήλιο μέχρι το 2010.

Η συνέχεια που δόθηκε στην έκθεση σχετικά με τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (Μάρτιος 2001), το λεπτομερές πρόγραμμα εργασιών που ενέκρινε το Συμβούλιο (14 Ιουνίου 2002), ζητούσαν να εξευρεθούν τρόποι για την επίσημη επικύρωση άτυπων μαθησιακών εμπειριών.

¹ Ο όρος επικύρωση χρησιμοποιείται με πολύ συγκεκριμένη έννοια στο ως άνω κείμενο, αλλά η χρήση του είναι διαφορετική στα διάφορα κράτη μέλη. Για ορισμένα κράτη μέλη, ο όρος χρησιμοποιείται γενικά κατά τρόπο ώστε να καλύπτει αφενός τον προσδιορισμό και αφετέρου την αξιολόγηση και την αναγνώριση ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης.

Η Λευκή Βίβλος της Επιτροπής με τίτλο «*Μια νέα προή για την ευρωπαϊκή νεολαία*» (21 Νοεμβρίου 2001), η οποία καθιέρωσε νέο πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας σε θέματα νεολαίας, τόνισε τη σημασία της άτυπης μάθησης και εκπαίδευσης.

Το ψήφισμα του Συμβουλίου για τη δια βίου μάθηση (27 Ιουνίου 2002) καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν τη συνεργασία και τα αποτελεσματικά μέτρα προς επικύρωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Το *Πλαίσιο ενεργειών για τη δια βίου ανάπτυξη ικανοτήτων και προσόντων* (14 Μαρτίου 2002) των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων τονίζει ότι η αναγνώριση και η επικύρωση των ικανοτήτων και των προσόντων αποτελεί αφενός κοινό στόχο και αφετέρου κύρια προτεραιότητα για την ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η δήλωση της Κοπεγχάγης (30 Νοεμβρίου 2002) και το ψήφισμα του Συμβουλίου (19 Δεκεμβρίου 2002) σχετικά με την προαγωγή της ενισχυμένης ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αναγνωρίζουν ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην κατάρτιση ενός συνόλου κοινών αρχών όσον αφορά την επικύρωση των άτυπων και ανεπίσημων μορφών μάθησης με στόχο τη διασφάλιση μεγαλύτερης συγκρισιμότητας μεταξύ προσεγγίσεων σε διαφορετικές χώρες και σε διαφορετικά επίπεδα.

Η κοινή ενδιάμεση έκθεση του Συμβουλίου και της Επιτροπής (26 Φεβρουαρίου 2004) προς το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με τίτλο «*Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010*» δηλώνει ότι με την εκπόνηση κοινών ευρωπαϊκών αναφορών και αρχών μπορεί να στηριχθούν επωφελώς οι εθνικές πολιτικές. Μολονότι αυτού του είδους οι κοινές αρχές δεν γεννούν υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη, συντελούν στην οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κύριων συντελεστών και στην προώθηση των μεταρρυθμίσεων. Η κοινή ενδιάμεση έκθεση απαιτεί ρητά να διαμορφωθούν κοινές ευρωπαϊκές αρχές για την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης.

Αναγνωρίζουν ότι

Δίνοντας συνέχεια στη δήλωση της Κοπεγχάγης, στο ψήφισμα του Συμβουλίου και στο πρόγραμμα εργασιών για τους μελλοντικούς στόχους, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, οι χώρες ΕΟΧ-EZΕΣ και οι προσχωρούσες χώρες, καθώς και οι κοινωνικοί εταίροι στο ευρωπαϊκό επίπεδο, σημείωσαν πρόοδο στη διαμόρφωση κοινών ευρωπαϊκών αρχών για τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης.

Ο προσδιορισμός και η επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης εξυπηρετεί τις ανάγκες ενός εκάστου σπουδάζοντος. Συντελούν στην κοινωνική ένταξη, την απασχολησιμότητα και την ανάπτυξη και χρήση ανθρώπινων πόρων στα πλαίσια της κοινωνίας των πολιτών, σε κοινωνικά και σε οικονομικά πλαίσια. Ανταποκρίνονται επίσης στις ειδικές ανάγκες ατόμων και ομάδων που επιζητούν την ένταξη ή την επανένταξη στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Υπάρχουν και διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ποικίλες προσεγγίσεις και πρακτικές προσδιορισμού και επικύρωσης.

Στο εγχείρημα αυτό συμμετέχουν επίσης ποικίλοι φορείς. Οι εν λόγω φορείς είναι, μεταξύ άλλων, πάροχοι και αρμόδιες αρχές στον τομέα της επίσημης εκπαίδευσης και κατάρτισης, κοινωνικοί εταίροι στο χώρο εργασίας και μη κυβερνητικές οργανώσεις στην κοινωνία των πολιτών. Ενώ ο προσδιορισμός αποτελεί θέμα όλων των ενδιαφερομένων, καθώς και του ατόμου, σε ορισμένα κράτη μέλη, η επικύρωση είναι θέμα αποκλειστικά και μόνον των αρμοδίων αρχών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Τονίζουν ότι

Απαιτούνται κοινές ευρωπαϊκές αρχές για την ενθάρρυνση και την καθοδήγηση της ανάπτυξης υψηλής ποιότητας, αξιόπιστων προσεγγίσεων και συστημάτων για τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης.

Οι κοινές ευρωπαϊκές αρχές είναι απαραίτητες για την εξασφάλιση της συγκρισιμότητας και της ευρείας αποδοχής διαφόρων προσεγγίσεων και συστημάτων στα κράτη μέλη. Καθιστούν επίσης δυνατή τη μεταφορά και την έγκριση όλων των μαθησιακών αποτελεσμάτων στα κατ'ιδίαν περιβάλλοντα. Λαμβάνουν ιδιαίτερος υπόψη τις ανάγκες και τα δικαιώματα των ατόμων.

Οι ακόλουθες κοινές ευρωπαϊκές αρχές απευθύνονται στα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τους φορείς που ενέχονται στον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης. Πρέπει να εφαρμόζονται σε εθελοντική βάση. Σέβονται στο ακέραιο τα δικαιώματα, τις ευθύνες και τις αρμοδιότητες των κρατών μελών και των φορέων. Διαπνέουν την ανάπτυξη συστημάτων και προσεγγίσεων όσον αφορά τον προσδιορισμό και την επικύρωση και δεν υποδεικνύουν συγκεκριμένες μεθόδους ή συστήματα.

Οι κοινές ευρωπαϊκές αρχές αντικατοπτρίζουν την πανευρωπαϊκή συνεργασία για την υλοποίηση της δήλωσης της Κοπεγχάγης, του ψηφίσματος του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 2002, των προγραμμάτων εργασιών για την επίτευξη των μελλοντικών στόχων και, ιδίως, της κοινής ενδιάμεσης έκθεσης «*Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010*», του Φεβρουαρίου 2004. Οι αρχές παρατίθενται κατωτέρω υπό τους ακόλουθους κύριους τίτλους:

- *Ατομικά δικαιώματα*

Ο προσδιορισμός και η επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης θα πρέπει να είναι, κατ' αρχήν, ζήτημα ατομικής βούλησης. Θα πρέπει να υπάρχει ίση πρόσβαση και ίση και δίκαιη μεταχείριση για όλους. Πρέπει να υπάρχει σεβασμός για την ιδιωτική ζωή και για τα δικαιώματα ενός εκάστου.

- *Υποχρεώσεις των φορέων*

Οι φορείς θα πρέπει να δημιουργήσουν, στα πλαίσια των δικαιωμάτων, των ευθυνών και των αρμοδιοτήτων τους, συστήματα και προσεγγίσεις για τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης. Τα εν λόγω συστήματα και προσεγγίσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τους κατάλληλους μηχανισμούς διασφάλισης της ποιότητας. Οι φορείς θα πρέπει να παρέχουν καθοδήγηση, συμβουλές και ενημέρωση σχετικά με τα εν λόγω συστήματα και προσεγγίσεις σε ιδιώτες.

- *Βεβαιότητα και υπευθυνότητα*

Οι διαδικασίες, οι μέθοδοι και τα κριτήρια του προσδιορισμού και της επικύρωσης των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης πρέπει να είναι δίκαιες, διαφανείς και να υποστηρίζονται από μηχανισμούς διασφάλισης της ποιότητας.

- *Αξιοπιστία και νομιμότητα*

Τα συστήματα και οι προσεγγίσεις για τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης θα πρέπει να σέβονται τα νόμιμα συμφέροντα [να εξασφαλίζουν την ισόρροπη συμμετοχή των οικείων φορέων.

Η διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει να είναι αμερόληπτη και θα πρέπει να θεσπισθούν μηχανισμοί για την αποφυγή οιασδήποτε σύγκρουσης συμφερόντων. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλίζεται η επαγγελματική ικανότητα των διεξαγόντων την αξιολόγηση.

ΚΑΛΟΥΝ, ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΤΩΝ
ΑΝΕΠΙΣΗΜΩΝ ΚΑΙ ΑΤΥΠΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥΣ

Να διαδώσουν και να προωθήσουν τη χρήση κοινών ευρωπαϊκών αρχών.

Να παρακινήσουν τους Ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους, στα πλαίσια του κοινωνικού διαλόγου, να χρησιμοποιούν και να προσαρμόζουν τις κοινές ευρωπαϊκές αρχές για τις ειδικές ανάγκες του τύπου εργασίας.

Να παρακινήσουν τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με την παροχή δυνατοτήτων δια βίου μάθησης να χρησιμοποιήσουν και να προσαρμόσουν αναλόγως τις κοινές ευρωπαϊκές αρχές.

Να υποστηρίξουν την ανταλλαγή εμπειριών και τον αμοιβαίο προσπορισμό γνώσεων καθώς και την κατάρτιση ενός ευρωπαϊκού καταλόγου όσον αφορά τον προσδιορισμό και την επικύρωση των ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης.

Να ενισχύσουν τη συνεργασία με διεθνείς οργανώσεις προκειμένου να επιτευχθούν συνέργιες στον τομέα αυτό.

Να αναπτύξουν και να προωθήσουν συγκροτημένους και συγκρίσιμους τρόπους παρουσίασης των αποτελεσμάτων του προσδιορισμού και της επικύρωσης ανεπίσημων και άτυπων μορφών μάθησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να συντελέσουν σε αυτό τα υφιστάμενα μέσα στο πλαίσιο Eurorpass για τη διαφάνεια των προσόντων και ικανοτήτων.

Να εξετάσουν πώς θα μπορούσαν οι κοινές ευρωπαϊκές αρχές να συνεπικουρήσουν τις διεξαγόμενες εργασίες για τη μεταφορά και τη σώρευση ακαδημαϊκών μονάδων, τη διασφάλιση της ποιότητας και την καθοδήγηση και, γενικότερα, να συμβάλουν στη δημιουργία του ευρωπαϊκού πλαισίου προσόντων που ζητεί η κοινή ενδιάμεση έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου (Φεβρουάριος 2004).

Να υποστηρίξουν την ανάπτυξη μηχανισμών διασφάλισης της ποιότητας και, ειδικότερα, να εξετάσουν τον τρόπο προώθησης της επαγγελματικής κατάρτισης των ατόμων που θα διενεργήσουν την αξιολόγηση, επί παραδείγματι μέσω δικτύων στήριξης που προορίζονται για την ανάπτυξη και διάδοση ορθών πρακτικών.